

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus X. De supplenda negligentia Prælatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

collatorum, aut habentium expectativam, beneficia transferantur non raro fraude media, quam in beneficiis committi indecens. De regula ista videatur latè Lud. Gomez. & alii ad reg. Cancell. De Infirmis resignantib.

TITULUS X.

De supplenda negligentia Prælatorum.

SUMMARIUM.

1. Electioni Episcopi præfixum trimestre.
2. Aliarum dignitatum & beneficiorum collationi sex menses.
3. Electio indigno, ad Pont. jus devolvitur.
4. Tempus devolutionis quando currere incipiat.
5. Negligentia circa hoc purgari nequit.
6. Negligentiam Regularium supplet Dioecesanus.
7. Ecclesie vacantis administrationem quis suppleat.
8. Episcopus certum tempus Ordinario inferiori præfigere non potest.

NE dignitates diu in Ecclesiis detrimendum vacent, certum tempus adsignatum est, intra quod iis providendum, & hoc vel trium vel sex mensium. * Electioni Episcopi, aut Prælati Regularis, trium mensium spatium est propositum, quo lapsa ad superiorem immediatum devolvitur providendi potestas, & gradatim; ab eo etiam commissa negligentia; ad alium, c. Ne pro defectu 41. sup. tit. 6. De elect. * Aliarum dignitatum & beneficiorum collationi sex menses sunt præscripti, quibus lapsis ad superiorem devolvitur collatio, cap. fin. h. t. Et hoc ita, si negligentia contingat in electione Episcoporum, aut collatione beneficiorum: * nam in casu, quo indignus electus scienter, aut non servata forma à generali Concilio præscripta, non ad immediatum superiorem, sed ad Pontificem devolvitur jus, ut statutum per c. Quamquam 18. De elect. in 6. quo Pontifex restituitur cap. 41. Ratio diversitatis in temporis differentia est, quòd in illis sit majus periculum, quam in his, ac proinde cautius advertendum, arg. c. 3. De elect. in 6.

Quæritur hic temporis istius cursus quando inchoetur? R. Demum à tempore notitiæ vacantis beneficii c. 3. h. t. & c. 5. in fine inf. De concess. præben. Cujus ratio est, quòd devolutio ad superiorem fiat ex causa negligentia ejus, ad quem pertinet provisio, qui non potest videri negligens, si ignoret: uti nec dicendus negligens, si impeditus fuerit, propter suspensionem, etiam sua culpa causatam, d. c. 5. quòd culpa ista directè non concernat conferendi licentiam: nisi committatur nova culpa in petenda absolutione, quæ impuratur negligenti, & facit ad superiorem devolvi hanc potestatem Gl. de c. s. V. suspensionis. Sic nec excommunicatio facit ad superiorem devolvi jurisdictionem Episcopi excommunicati, quia hoc nullibi cautum, c. 1. eod. in 6.

Quæri potest, An negligentia ista possit purgari? R. Non posse, quia continuò jus istud devolvitur ad superiorem, quòd ei per purgationem, tamquam per factum alterius, non recipiendum: atque ita c. finali h. t. non tenet electio postea facta, quasi facta ab eo, cui non est jus. Ratio est, quòd tempus à Canone requisitum sit de forma actus, ut purgatio non admittatur. Nec obstat c. pen. h. t. quia loquitur de sola patientia collationis factæ ab iis, qui erant privati temporis lapsu, quatenus facta personis idoneis: unde liquet ipso jure non valuisse. Potest tamen superior indulgere negligentia, ut beneficium conferat; quo facto tenebit collatio, quia potest sibi præjudicare superior, & concedere inferiori, ut is fungatur sua vice.

Si Prælatos Regulares contingat esse negligentes in Prioratibus, Ecclesiis, beneficiis conferendis, eaq; non conferre intra sex menses, incumbit Diocesano in non exemptis sua, Apostolica verò auctoritate in exemptis, supplere eorum negligentiam, iis scilicet adsignando vacantia, per quos gubernari solita Clem. 1. eod.

Quantum ad administrationem Ecclesie vacantis eam supplet Capitulum, aut mittitur visitator à Pontifice, penes quem sit spiritalium & temporalium legitima administratio; item beneficiorum, ad Episcopi licet collationem spectantiam, provisio, c. fin. eod. in 6. Cap.

Capto quoque à paganis aut schismaticis Episcopo, administratio est penes Capitulum, donec aliud statuatur à Pontifice, c. 3. eod. in 6. Archi-Episcopus istis casibus administratorem non deputabit, nisi aliud exigat negligentia, aut malitia Capituli, cui tamen non erit licentia conferendi beneficia spectantia ad Episcopi collationem, d. c. fin. De Coadiutore dando Prælato agrotò dicitur infra tit. de clerico agrot. vel debet.

8. Luber subungere, An Episcopus possit certam temporis metam ad conferendum præfigere Ordinatio inferiori? Resp. Eum non posse terminum jure præscriptum restringere, per text. expressum in c. indultum de R. 1. in 6. cum jure publico nemo deroget, nisi qui possit: posse tamen, si nullus sit positus jure terminus, quia tum non aufert jus competens, & proficit Ecclesiæ, cui citius providebitur.

TITULUS XI.

De temporibus ordinationum, & qualitate ordinandorum.

SUMMARIUM.

1. Ordo quid?
2. Ordines quot.
3. Ordines sacri, Subdiaconatus, Diaconatus & Sacerdotium.
4. An Episcopatus?
5. Tonsura Ordo non est.
6. Ordines confert solus Episcopus.
7. An Episcopus non Episcopus ex commissione Pontificis?
8. Conferendi à proprio Episcopo.
9. In propria diocesi, non aliena.
10. An Episcopus tonsura sive Clericatus?
11. Consecratio Episcoporum quando celebranda.
12. Quo in loco & qualiter.
13. Ordines minores majoresve quo tempore conferendi.
14. Pœna ordinantis & ordinati alio tempore.
15. Ordines plures uno die an esse conferantur.
16. Ordinandus in primis sit baptizatus, & confirmatus.
17. Sit mas, non femina.
18. Idque ex Christi institutione.
19. Diaconissa, Presbyteria qua.
20. De Ioanna Papissa fabulata.

21. Muelser dispensatione Pontificia an capax ordinum?

22. Sit item ordinandus legitimi tori, probate vita, expers criminis, &c.

23. Reus criminis in exercitio ordinum qualiter tolerandus.

24. Ritus in ordinatione non commiscendi.

25. Religiosus non nisi de consensu sui superioris ordinandus.

26. Ordinatus à summo Pont. non ordinandus ab Episcopo.

27. Tonsura prima qui & quales imitandi.

28. Ordines minores an rectè conferantur non habentibus animum ad ultiores.

MATRIMONIUM spirituale inter Episcopum & Ecclesiam consummat consecratio, de qua hic: cujus occasione etiam agitur de temporibus conferendorum aliorum ordinum, & ordinandorum qualitate. Ubi præmittendum, Ordinem, de quo hic, esse Sacramentum, quo traditur potestas conferendi Eucharistiam, vel ad eum finem ministrandi, Navarr. in Summa c. 22, n. 17.

Ad numerum quòd attinet, disputant inter se Theologi & Canonista, Navarr. d. loco n. 18. Illi septem ponunt, scilicet quatuor Minores: primum Ostiarii, cujus est impedire, ne quis immundus ingrediat Ecclesiam: secundum Lectoris, cujus est instruere catechumenos: tertium Exorcista, qui invocat super eos, qui habent immundum spiritum: quartum Accoliti, cujus est luminaria præparare, suggerere vasa, ex quibus vinum fundatur in usum sacrificii: tres Majores, scil. Subdiaconatum, Diaconatum, Sacerdotium, quorum officia videantur in can. Cleros dist. 22. can. 1. dist. 25. Tres hi Sacri vocantur, non etiam priores: non quod sacri non sint, sed quod non versentur proximè circa materiam sacram, nec habeant annexum votum continentie, qua de re inf. 2. de clericis conjug. Canonista addunt octavum Ordinem, scilicet Episcopatum, quòd per eum conferatur dignitas, & potestas circa Eucharistiam, distincta à potestate Sacerdotum, à quorum ordinatione distincta est ordinatio Episcopi, ut patet can. 1. dist. 32. ubi secernitur Episcopalis excellentia à Sacerdotii honore, Theologi Episcopatum speciem distinctam esse negant, tantum ei attribuentes